

Ungdomsvänlig vård

Prata med bordsgrannarna

Vad uppmärksammade du när du iakttog din verksamhet ur ett ungdomsperspektiv?

- Fysisk miljö
- Tillgänglighet
- Administrativa och praktiska rutiner
- Välkomnande atmosfär?
- Samarbete med relevanta instanser

Tänkte du på någon annan aspekt?

Berätta gärna om både bra och mindre bra saker som du noterade.

Adolescent-friendly health services "An Agenda for Change", WHO 2002

- Accessible
- Acceptable
- Equitable
- Appropriate
- Effective

Global standards for health care services for adolescents (WHO 2015)

- Standard 1** Verksamheten stärker ungas kunskap om egna hälsan
- Standard 2** Verksamheten har stöd av samhället och invånarna.
- Standard 3** Verksamheten erbjuder vård som utgår från de ungas behov
- Standard 4** Personalen har ungdomskompetens
- Standard 5** Verksamheten erbjuder lämplig fysisk och psykisk miljö.
- Standard 6** Vården är inkluderande och icke-diskriminerande
- Standard 7** Kontinuerligt förbättringsarbete
- Standard 8** Delaktighet

En röd tråd i verksamheten

- **Tillgänglighet** geografi öppettider samlade resurser
- **Personal** kunskap kontinuitet attityd kompetens
- **Miljö, atmosfär** trygg säker tilltalande
- **Sekretess** adekvat tillämpning / information
- **Information** relevant åldersanpassad utåtriktad
- **För alla** funktionshinder kön bakgrund
- **Nätverk** information och samarbete vårdgrannar
- **Involvera ungdomar i beslut/utformning**

You're Welcome Criteria, NHS (UK).

Guidebook on Quality Assessment of Health Services for Adolescent Clients (WHO)

- **Tillgänglighet** geografi öppettider samlade resurser
- **Personal** kunskap kontinuitet attityd kompetens
- **Miljö, atmosfär** trygg säker tilltalande
- **Sekretess** adekvat tillämpning / information
- **Information** relevant åldersanpassad utåtriktad
- **För alla** funktionshinder kön bakgrund
- **Nätverk** information och samarbete vårdgrannar
- **Involvera ungdomar i beslut/utformning**

Hälso- och sjukvårdslagen (HSL)

Vården och behandlingen ska så långt det är möjligt utformas och genomföras i samråd med patienten

Patienten ska kunna förvänta sig att bli omhändertagen av kompetent personal som har de kunskaper som behövs

Ingen ålder angiven

Ur verkligheten

”Jeg kan klare de hvide kitler, maden og de skrigende unger. Men jeg kan ikke klare, at personale ikke ved noget om unge.“

Ung sjuk på Rigshospitalet, Köpenhamn

Respektfull nyfikenhet

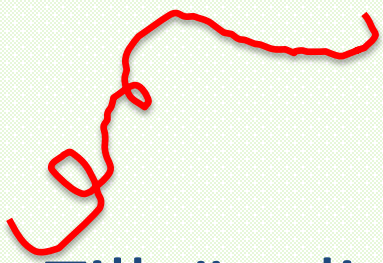
WHO Global Standards for Quality Health-Care Services for Adolescents

(Maj 2015)

Standard 4 specifically states the required competencies:

Health-care providers are to demonstrate the *technical competence required to provide effective health services to adolescents.*

Both *health-care providers and support staff* are to respect, protect and fulfil adolescents' right to information, privacy, confidentiality, non-discrimination, non-judgmental attitude and respect.

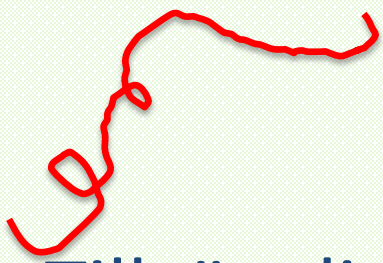
- **Tillgänglighet** geografi öppettider samlade resurser
- **Personal** kunskap kontinuitet attityd kompetens
- **Miljö, atmosfär** trygg säker tilltalande
- **Sekretess** adekvat tillämpning / information
- **Information** relevant åldersanpassad utåtriktad
- **För alla** funktionshinder kön bakgrund
- **Nätverk** information och samarbete vårdgrannar
- **Involvera ungdomar i beslut/utformning**

- **Tillgänglighet** geografi öppettider samlade resurser
- **Personal** kunskap kontinuitet attityd kompetens
- **Miljö, atmosfär** trygg säker tilltalande
- **Sekretess** adekvat tillämpning / information
- **Information** relevant åldersanpassad utåtriktad
- **För alla** funktionshinder kön bakgrund
- **Nätverk** information och samarbete vårdgrannar
- **Involvera ungdomar i beslut/utformning**

Lagen om tystnadsplikt

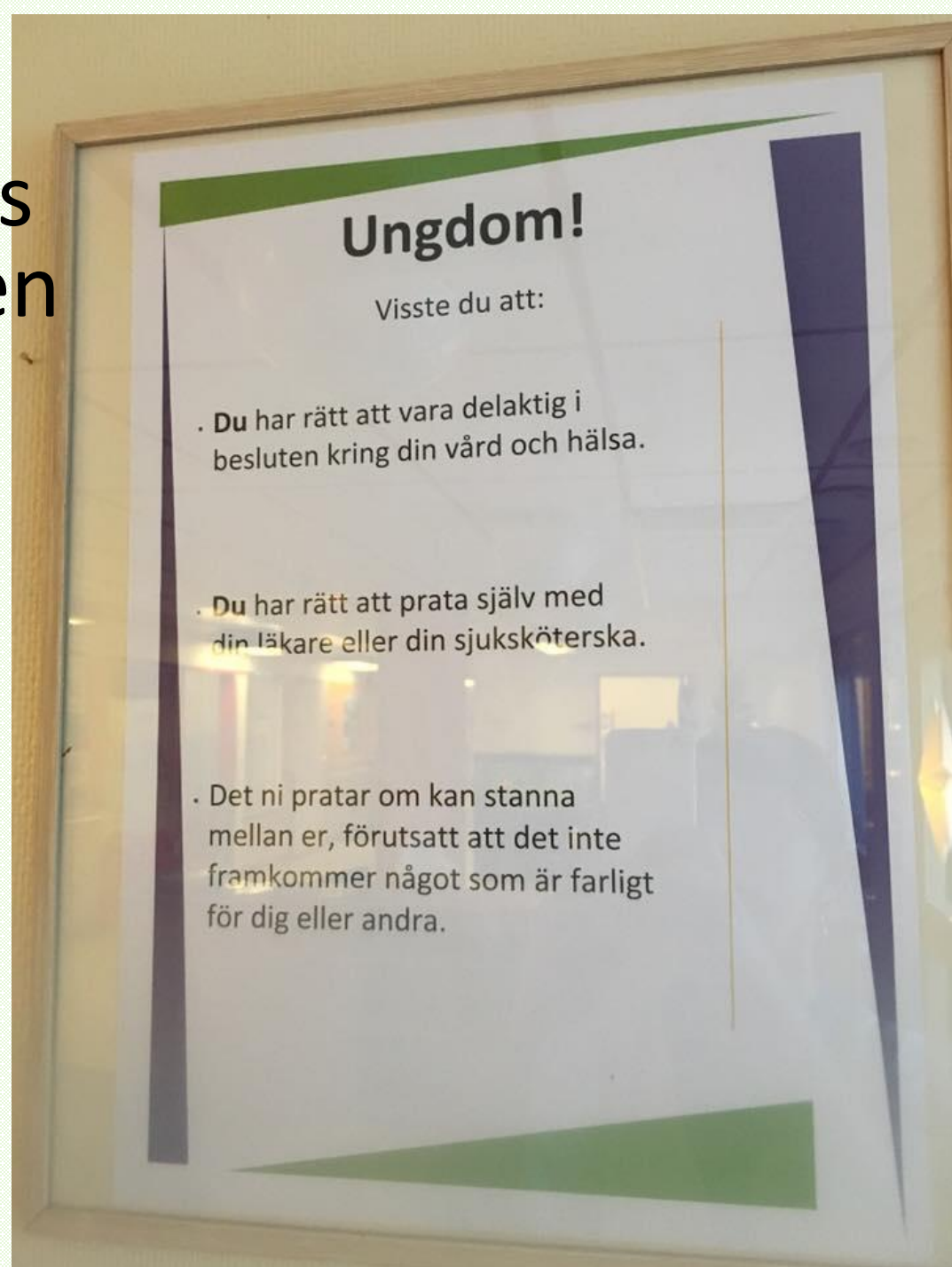
14 kap 4§ SekrL

”Sekretess gäller för underårig även i förhållande till vårdnadshavaren, om det kan antas att den underårige skulle lida betydande men om uppgiften röjs för vårdnadshavaren”

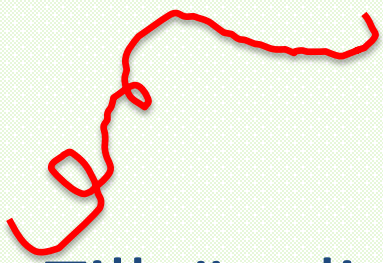
Ett väntrum har just förädlats i Eskilstunatrakten

(Tack Charlotte Nylander som visade bilden på Facebook!)

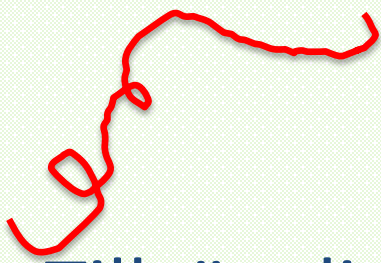

- **Tillgänglighet** geografi öppettider samlade resurser
- **Personal** kunskap kontinuitet attityd kompetens
- **Miljö, atmosfär** trygg säker tilltalande
- **Sekretess** adekvat tillämpning / information
- **Information** relevant åldersanpassad utåtriktad
- **För alla** funktionshinder kön bakgrund
- **Nätverk** information och samarbete vårdgrannar
- **Involvera ungdomar i beslut/utformning**

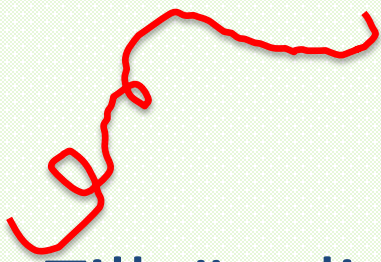

- Tillgänglighet geografi öppettider samlade resurser
- Personal kunskap kontinuitet attityd kompetens
- Miljö, atmosfär trygg säker tilltalande
- Sekretess adekvat tillämpning / information
- Information relevant åldersanpassad utåtriktad
- För alla funktionshinder kön bakgrund
- Nätverk information och samarbete vårdgrannar
- Involvera ungdomar i beslut/utformning

- Tillgänglighet   geografi   öppetider   samlade resurser
- Personal   kunskap   kontinuitet   attityd   kompetens
- Miljö, atmosfär   trygg   säker   tilltalande
- Sekretess   adekvat tillämpning / information
- Information   relevant   åldersanpassad   utåtriktad
- För alla   funktionshinder   kön   bakgrund
- Nätverk   information och samarbete   vårdgrannar
- Involvera ungdomar i beslut/utformning

- Tillgänglighet geografi öppettider samlade resurser
- Personal kunskap kontinuitet attityd kompetens
- Miljö, atmosfär trygg säker tilltalande
- Sekretess adekvat tillämpning / information
- Information relevant åldersanpassad utåtriktad
- För alla funktionshinder kön bakgrund
- Nätverk information och samarbete vårdgrannar
- Involvera ungdomar i beslut/utformning

Olika grader av delaktighet

- 8 På ungdomens initiativ. Gemensamt beslut ungdom och vuxen
- 7 Unga tar initiativ och vuxna stödjer
- 6 Vuxna tar initiativ och beslut fattas gemensamt
- 5 Ungdomen konsulteras och informeras
- 4 Ungdomen ombeds men informeras
- 3 Unga används som symbol
- 2 Unga är en dekoration
- 1 Unga manipuleras

Vad säger era ungdomar när ni frågar dem?

Vad säger andra ungdomar?

- Sekretess 80%
- Läkaren intresserad av tonåringar 50%
- Tid samma dag 40%
- Kunna välja manlig/kvinnlig läkare 33%
- Drop-in 39%
- Vänlig receptionist 30%

What teenagers want from their health care providers, J Reprod Health

Assessment of youth-friendly health care: a systematic review of indicators drawn from young people's perspectives. Ambresin A et al, J of Adol Health 2013

Vad är gemensamt för lyckade ungdomsprojekt?

- Utgå från ungdomars behov

(Roth J, Brooks-Gunn J. Adolescent Health 2003;3:170-82)

Erfarenheter från ett ungdomsråd i Stockholm

Sammanfattning

En mottagning som är ungdomsvänlig

- uppfyller (alla) ungdomars rätt till kompetent vård och omhändertagande på deras villkor.

Diskutera

- Vad är viktigast att börja med?
- Var vill du själv börja?
- Hur kan vi göra?

Tankar om vad Svensk förening för ungdomsmedicin kan bistå med?

Referenser

http://www.youtube.com/watch?feature=player_embedded&v=CQ07WgRpD6I

1 *Adolescent Friendly Health Services — An Agenda for Change*. World Health Organization October 2002.

2 “*Adolescent-friendly health services have policies and attributes that attract adolescents to the facility or program, provide a comfortable and appropriate setting for adolescents, meet the needs of adolescents and are able to retain their adolescent clientele for follow-up and repeat visits.*” (Senderowitz, 1995)

<http://web.unfpa.org/adolescents/youthfriendly.htm>

<http://www.ncbi.nlm.nih.gov/pmc/articles/PMC2920766/>

Can Fam Physician. 2010 August; 56(8): 737–738. Developing youth-friendly family practice. [Jennifer Ellen Anderson](#)

<http://www.nya.org.uk/free-to-use-examples-of-local-resources-currently-used-within-services>

<http://www.nya.org.uk/you-re-welcome>

http://whqlibdoc.who.int/publications/2010/9789241599962_eng.pdf

(adolescent job guide handbook)

<http://www.engenderhealth.org/files/pubs/gender/yfs/yfs.pdf>